

7-53. 4

E. I. SZÁM TITKÁRSÁG
Hírlapkönyvtár
Hívszéknapló
1916. 11. 09. sz.

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:
Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendő az előfizetési díjak, nyiltterek és hirdetések.
Telefon szám 34.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . K 10—
Fél évre . . . . . 5—
Negyed évre 2-50
Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutásosan számítatnak.
Nyilttérre 50 szór.

Felolvasó szerkesztő: ZRINYI KÁROLY.	Főszerkesztő: MARGITAI JÓZSEF.	Kiadó és lapnyeljesítő: STRAUSZ SÁNDOR.

UJ ÉV.

Kezdődik ismét egy új esztendő és újból reméljük, hogy nem fog úgy végződni, ahogyan kezdődik. A múlt újévkor azt hittük, hogy a vérázattal harcmezőkön hamarosan fel fog pezsdülni a termékenyítő, áldáshozó élet, s most, amikor az enyészeti sülyesztőjébe merül alá ez a vészekkel teli esztendő, vele együtt temetjük el a hozzáfűzött békereményeket is. Nem hozta meg a békét. Nem hozhatta meg, mert az ellenség inkább elvérzik, semhogy megengedné, hogy a béke áldásait élvezzük.

De ha békereményeink nem teljesültek is, mégis be kell vallanunk, hogy az elmúlt esztendő történelmünk legfenségesebbje, legnagyobbja volt. Az ezerkilencszáztizenötödik év dicsőségét legelőbb utódja, a most kezdődő esztendő fogja fennen hirdetni. Minő világraszóló harci fordulatok, minő hatalmas győzelmek sorozatát öleli fel a most lezárult időszak krónikája! Egy évvel ezelőtt az akkor még épséges muszka-henger látszólag feltartóztathatatlán rontott Európá belsejébe, letiprással fenyegetve országokat, embertömegeket, vagyont, alkotást, mindent, ami útjába akadt. Németország északkeleti részeit, Galiciát, sőt hazánk földjét is a muszka invázió réme pusztította, ember- és fegyveranyagának számbeli fölénnyé féktelen orgiákat ült azon a földön, melyet az emberi ész és kéz évszázados békés munkája

a virágzó kultúra otthonává avatott. A muszka vandalizmus esztelen pusztítási és könyörtelen vérengzési dühének martalékai lettek alkotásaink, vitéz hadfiaink, csakugy, mint békés polgáraink, aggok, nők és gyermekek. Vigasztalannak látszott helyzetünk a múlt év kezdetén és még sem vesztettük el bizalmunkat — reményteljesen néztünk az új év elé.

S reményeinket az elmúlt esztendő fényesen beváltotta. Nem hozta ugyan meg a békét, de hozott annál többet: a győzelem biztos tudatát.

Nagy áldozatainkért nagy jutalmat kapunk. Szíves-örömezt fogadnók a békét. De minél tovább kényszerítenek bennünket ellenségeink, hogy földünket, hazánkat, életünket és igazunkat védjük, annál többet fogunk fizetni a békéért. Ha ők kényszerítenek bennünket háboruszkodni, folytatni az immár céltalan vérontást, mi meg kényszeríteni fogjuk őket a békekötésre. Csakhogy ennek a megállapításánál már csak nagyon kevés beleszólásuk lesz.

Még véres a harcmező, még biborpiros az égboltozat. De már utat törnek maguknak az igazság aranyos nap sugarai — kezd derengeni. S hajnalhasadtakor ujjongva fogjuk dicsérni az egek Urát, hogy győzelemmel, diadallal, dicsőséggel koronázta gigászi viaskodásunkat, önfeláldozó hősiesség küzdelmünket.

Uj év — új élet — új boldogság hajnalán ürvendezve üdvözöljük egymást ab-

ban az édes reményben, hogy kevés várta véget ér a nagy dráma és zavartalanul visszatérhetünk üdvös kulturmunkánkhoz.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Kérelem.** Lapunk folyó hó 1-ével a XXXIII-ik évfolyam 1-ső negyedébe lépett; ez alkalommal tisztelettel kérjük előfizetőinket, kiknek előfizetésük lejárt, megújítani, a kik pedig előfizetési díjjal hátralékban vannak, azt mielőbb beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás történjen. Tisztelettel a kiadóhivatal.

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . K 10—
Fél évre . . . . . 5—
Negyed évre 2-50
Egyes szám ára 20 fillér.

— **Halálozás.** Mik Szilárd borbély, Csáktornya egyik érdemes iparos, hosszú betegség és kínos szenvedés után, 48 éves korában a pécsi kórházban december 24-én délután elhunyt. Karácsony másodnapján temették el. Halála özvegyét és három gyermekét sujtja. Nyugodjék békében!

— **Külfüzetés.** Kelemen Ferenc hadnagy volt csáktornya-vidéki takarékpénztár tisztviselője, Ferenc József tiszti keresztjének tulajdonosa, a harctérben szerzett érdemeinek elismerésül megkapta a »Signum Laudis«

Hír . . .

Csendes kis falucska . . . . . *Oltárhoz megy véle*
Nádfedelei kunyhó, ... *Igy reményli ő est*
Bent szívélly beszéd,
Kivül pelyhedz' a hó.
S két barna szeméből
Töröl forró könyvet.

Beszélnék jelenről
S a békés jövőről
De legelegetbbet
A harcól jövőről.

„C: é leszek akkor,“ . . . . . *Élettelen' borúl*
Ábrándosik a lány,
S rózsás reményekben
Nincsen nála hiány!

Veliki Mladenovac, 1915. nov. 2-án.

Herboly Zoltán

Szilveszteresti meglepetés.

Karácsony estéje volt. A katonatiszti étteremben ott ékeskedett már a karácsonyfa. De még korán volt, csak két tiszt volt a teremben. Az idősebbik Vágó Béla őrnagy, a fiatalabb Buzogány Elemér hadnagy. A hadnagy kezdte a társalgást:
— Őrnagy ur, azt tetszett tegnap mondani, hogy alapelve: nil admirari s egészen kárbavesztett fáradságnak bizonyulna, hogy kihozzák egykedvűsége sodrából.
— Igaza van! Nem hiszem, hogy bárki is képes volna bárminő meglepetéssel kihozni a sodróból.
— Engedelmével tagadásba merem vonni

ezt az állítását és ajánlok — kihozni a sodrából.

— Fogadjunk! Ha úgy tetszik, tíz palack tokajiba.

— Ilyen csekélységbe! Mondjuk inkább: húszezer koronába! Hadd legyen méltó jutalmam a merész kísérletért.

— Komolyan beszél, hadnagy ur?
— Komolyan, őrnagy ur.

E percben több tiszt lépett a terembe, kiket nyomban tanukúl hívtak a fogadás megkötéséhez.

Másnap tele volt az egész város a fogadás hírével és találgatták, hogy mit fog tenni Buzogány hadnagy, hogy ő legyen a nyertes.

Várták az eseményeket — de nem történt semmi. Am legnagyobb volt a feszült várakozás a tiszt kaszinóban, hol együtt érkezett a helyőrség tisztikara, köztük az őrnagy is, aki özvegy-ember volt és mert egyetlen leánya egyik fővárosi nőneveldében tartózkodott, nem tartott külön háztartást. Egymásután peregtek le a következők napok, anélkül, hogy valami különös történt volna.

December harmincadikán szokatlanul enyhe időjárás volt s azért fegyvergyakorlatot tartott a katonaság az őrnagy vezénylete alatt. Gyakorlat után az őrnagy közvetlenül egy deszkakerítés mellett foglalt állást és körülötte félkörben álltak a tisztok. E percben egy vásott legényke jelent meg a kerítés tetején, katonásan tiszteleg és nevetésre készítő komolysággal szavalt a következőket:
— Uram, a gyakorlat sikerült, a legénység kellő iskolázottságról tett tanúságot, a vezénylet dicséretreméltó. Köszönöm, uraim!

— A tisztok alig állhatták meg, hogy ne törjenek ki harsogó nevetésbe, csak az őrnagy

maradt nyugodtan és kárörmenteljes pillantást vetve Buzogányra, mondá:

— Ugy van, uraim, meg vagyok elégedve.

Este nyolc órakor a tiszt étteremben összegyűltek az urak és sajnálkoztak a szegény hadnagyon, hogy elvesztette fogadását. Már türelmetlenül várták, míg végre ő is eljött, karján egy igazán tündéri szép fiatal leányt vezetve be.

Az őrnagynak eléllt a szemé-szája. Percek multak, míg szőhöz juthatott.

— Álmodom vagy ébren vagyok? Hadnagy ur, hogy jut ön az én leányomhoz?

— Uram, — szólalt meg fesztelenül a kérdezett, — van szerencsém Vágó Vilma kisasszonyban bemutatni a menyasszonyomat. Az őrnagy ur, ha el is vesztette fogadását nem lesz olyan hollószívű atya, hogy megtagadná tőlnök térdenállva kért áldását.

— Menyki és kertács! — dörögte az őrnagy. — Igy aztán igazán elvesztettem a fogadást; nemde, uraim!

— Igen, őrnagy ur! — hangzott minden oldalról. A fogadást menthetetlenül elvesztette!

Az őrnagy éppen pokoli lármát akart csapni, — de nem volt erre ideje, mert e pillanatban már ott csüngött nyakán egyetlen leánya és könyei csakhamar meglágyították atyai szívét.

— Foglaljunk helyet, uraim, és engedjék meg, hogy ma, kivételképpen, a leányom is vendégünk legyen. Holnap estére pedig vendégül hívom valamennyiök leányom eljegyzéséhez. Lesz étel-ital bőven, jó szívetl játszom a házigazda szerepét, mert noha elvesztettem húszezer koronát, még sem bánom, mert most már — családomban marad.

— **Eljegyzés.** Lippich Ella urleány és Hidegkőy István kat. mérnök jegyesek. (Minden egyéb értesítés helyett.)

— **Halálozás.** Tokody Ferenc mura-szerdahelyi állomási előjáró f. hó 23-án Muraszterdahelyen elhunyt. A 49 éves előjáró rövid betegség után szenvedett ki szív-érelmeszesedés következtében. Az elhunyt 17 éven át volt a mura-szerdahelyi állomás vezetője s korrektségénél és előzékenységénél fogva általános tiszteletnek örvendett. Özvegvet és hat árvtát hagyott hátra. Temetése karácsonyán délután volt Muraszterdahelyen. Nyugodjék békében!

— **Adományok.** Bencsák Stana polg. isk. tanító a csáktornyai önk. tűzoltóegyesületnek 40; Hódosi Vilmos a Vöröskereszt egyletnek 15; Pethő Jenőné koszorúmegváltás címén 20, valamint Pálya Mihályné a Szent Antal perselyből 35 K-t a csáktornyai jóléti bizottságnak adományozott, mely adományokért az elnökségek köszönetüket fejezik ki.

— **A katonák karácsonyi megajándékozására** még küldöttek Bottornya község egy láda almát, diót, tojást és 10 K-t; Murasiklós község diót és 5-60 K-t; Bányavár 15 90, Felsőkirályfalva körjegyzőség 30, Kristófalva 13-66, Muraszterkereszt 9 50, Murasiklós 5 60, Viziszenyörgyi jegyzőség 50, Zsedény 9-20 K-t. Zrínyi Károlyné 100, Zrínyi Delinke 400 cigarettát és Csakathurner Herman 10 K-t.

— **A kenyérjegy életbeletétele.** A hivatalos lap egyik legutóbbi számában jelent meg a liszt- és kenyérfogyasztást szabályozó rendelet, mely kimondja, hogy 1916. január 10-től kezdve buza, rozs vagy árpaliszttól, vagy ezek keverékéből előállított lisztből bárki legfeljebb 240 gramot fogyaszthat naponként és fejenként. Nehéz testi munkával foglalkozók naponként 300, az őstermeléssel foglalkozók 400 grammot fogyaszthatnak. Ily gabonaneműkből előállított kenyeret január 10-től kezdve csak a közig. hatóság által kibocsátott igazolványok ellenében szabad forgalomba hozni és vásárolni. A kenyérjegyrendszer részleteit vármegyékben az alispán állapítja meg.

— **Állandó mozi.** Új év napján és vasárnap két-két előadás lesz. Az első nap programja: Harctéri híradó; A szépség átká (dráma 5 felv.); Brezeda és veresnyak (boh. 1 felv.). A második napon: Harctéri híradó; A száműzött (dráma 3 felv.); A rézszegek férj (boh. 1 felv.); A kőkorszakbeli menyasszony (vígját. 2 felv.).

— **Levél a harcterről.** Lázár Alajos egyéves önkéntes szakaszvezető, a csáktornyai tanítóképző volt növendéke, a következőket írja az északi harcterről dec. 14-ki kellettel: Messze orosz frontról kellemes és boldog karácsonyi ünnepeket kívánok. Mi itt a front mögött, tartalékvizonyban kint nőtlen érezzük magunkat. Mindenünk megvan, csak az újság hiányzik nagyon. És olykor unatkozunk is. De hála zenei képzettségünknek, az unalmat is előljük valahogy, mert találgatjuk, hogy az ágyúszó és a puskaropogás rokon hangnemekben szól-e, vagy nem? Így aztán kisüljük, hogy az orosz ágyúk erősen a sub kontra c felé hajlanak, az orosz puskaropogás lágy fis mollban; a mi ágyúink egy része szintén sub kontra c, másik része kemény a három vokállal, puskánk szava pedig kemény c.

Ez a szórakozásunk. No meg amikor a »lépcső« bort hoz, akkor a század cigányai huzzák, mivelhogy másképp kitanulnának a mesterségükből.

— **Bevonulás.** Az 1873—1877. továbbá az 1891. 1895 és 1896. évben született s a december havában megtartott népfölkelési bemutató szemléken alkalmasnak talált népfölkelők f. hó 17-én a népfölkelési igazolványon feltüntetett honvédkiegészítő, illetőleg közös hadkieg. parancsnokság székhelyére tényleges szolgálata bevonulni tartoznak. Ugyanakkor kötelesek bevonulni mindazok, akik önkéntes belépés folytán már besoroztattak vagy a bevonulásra kifizőtt határnapig fognak besoroztatni. A gőz vagy motoreke gépészek és fűtők további intézkedésig bevonulni nem tartoznak.

— **A 43—50 éves népfölkelők újra felülvizsgálása.** A honvédelmi miniszterium a 43—50 éves alkalmasoknak talált népfölkelőknek újra való felülvizsgálását rendelte el, mert a bemutató szemléken több helyen oly egyéneket is találtak alkalmasoknak, akik a jelenlegi katonai szolgálat fardalmait előreláthatólag nem képesek elviselni. Az újra felülvizsgálás azonban csak ott történik, ahol azt a honvédelmi miniszter kifejezetten szükségesnek tartja. Az újra felülvizsgálás ezeken a helyeken január havában fog megtörténni. A felülvizsgáló bizottság tagjai polgári részről a főispán, a járási tisztviselő s a polgári tiszt orvos. Nem lehet bizottsági tag az a honvédtiszt, vagy orvos, ki az illető sorozójárásban annak idején tartott szemlén már működött. Aki nem jelenik meg a pótszemlén, az bevonulni tartozik.

— **A tanerők felmentése.** A segéd-szolgálatra minősített tanárok és tanítók szabadságoljárásáról a 298738. sz. min. rendelet szól. Ezek a mentesítések azonban az őrszolgálatot teljesítő tanszemélyzetre általában nem vonatkoznak. Mégis azonban sürgősség esetében az ily tanítók is a parancsnokságok által szabadságolthatók. A lépéseket erre nézve a kerületi parancsnokságnál a szabadságolajandó tanító iskolai hatóságánál kell megtenni.

— **Disznózsir, szalonna és sertéshus árainak maxmálása.** A m. kir. miniszterium 4291. sz. rendelete alapján fenti cikkel árait a vármegye területére a vármegye alispánja következőkben állapította meg. Az árak 1915. dec. 16-tól 1916. jan. 15-ig; azután február és végül március 15-ig s az azutáni időre értendők. Olvasztott disznózsir 730, 680, 620, 570 K. Nyers disznózsir 690, 640, 590, 540 K. Nyers szalonna: 650, 6, 550, 5 K. Préseletlen töpörtyű: 3, 280, 250, 230 K. Elkészített szalonnafélék: 7, 650, 6, 540 K. Sertéshus: 4, 370, 340, 310 K. Máj: 240, 220, 2, 180 K. Tüdő: 2, 180, 170, 150 K. Vese, velő: 320, 290, 270, 250 K. Füstölt karaj: 650, 6, 550, 5 K. Füstölt lapocka: 650, 6, 550, 5 K. Füstölt oldalos: 6, 560, 510, 470 K. Sonka nyersen: 750, 7, 640, 580 K. Főtt sonka: 9, 840, 770, 7 K. Husos kolbász: 550, 510, 470, 430 K. Füstölt husos kolbász: 7, 650, 6, 540 K. Kis pár virsli: 20, 18, 16, 14 f. Nagy pár virsli: 40, 36, 34, 30 f. Disznósajt 5, 460, 430, 390 K. Párisi: 6, 560, 510, 470 K. Nyári szalámi: 7, 650, 6, 540 K. A rendelet dec. 16-án hatályba lépett.

— **Több lesz az ezüstpénz.** Az osztrák-magyar bank hír szerint a kétkoronás pa-

pirjegyek kibocsátását ezentúl csak katonai szükségletek kielégítésére fogja korlátozni. A polgári szükségletet ezüst kétkoronásokkal fogják fedezni. Az újabb kétkoronásokkal pedig saját nyomdájában fogja nyomtatni az osztrák-magyar bank.

— **Nincs expresslevél.** A nagy munkatorlódásra való tekintettel Budapest székes-fővárosban az express levél és pénzküldemények külön kézbesítését 1916. január 15-ig beszüntették. Kivétel képeznek az állami, törvényhatósági, községi és katonai hatóságok és hivatalok, valamint azok vezetői részére, továbbá vasútak, közlekedési vállalatok, bankok, pénzintézetek és a fővárosi újságok részére címzett expressküldemények, amelyek ezentúl is kézbesíttetnek. A postahivatalok tehát Budapestre szóló expressküldeményeket a fent jelzett kivételeken kívül nem fogadhatnak el feladásra.

— **Maximálták a petroleum és benzín árát.** A rendelet a benzín árát sűrűségi fokkonként 32—69 K-ban állapítja meg métermázsánként tiszta súlyban, göngyület nélkül, készpénzfizetés ellen, fogyasztási adó nélkül. A fogyasztási adó kilogrammonként 13 f. — A petroleum maximális ára 36 K 100 kilogrammonként, göngyület nélkül, fogyasztási adó betudásával. A motorolaj ára 20 K métermázsánként, fogyasztási adó és hordó nélkül. Kicsinyben való árusításnál a petroleumért a megállapított alapon kívül hozzá lehet számítani a szállítási pótlékot (4-80 — 3-14 K), a hordó vételára és visszavásárlási ára közötti 350 K árkülömbőséget, 3 K ártöbbletet és végül 11 fillért literenként. Ott, ahol a vasuti állomásról még tovább kell szállítani az árut, a fuvardij megfelelő részletei is hozzászámíthatók. A helyi hatóságok mindenütt nyilvánosságra fogják hozni az ily alapon literenként követelhető legmagasabb árát.

— **A háború.** Miután a szerbekkel saját földjünkön és Macedoniában, az angolokkal és franciákkal ugyanott végeztek dicsőséges csapataink, immár a kecskepásztorok öreg királyának, Montenegró urának kellemtellenkednek igen gyors előhaladásukkal. Bár nehéz az előnyomulás a hegyes országban, csapataink mégis jól benn vannak montenegrói területen s azt a részt, melyet a legutolsó balkán-háború koncul odadobott a kielégíthetetlen szövetségesnek, egészen elhódítottak tőle, miután már Bjelopolja s Berane is birtokunkban vannak, ahonnan a régi montenegrói területen lévő Andrijevica sincs messze. A sikeres előmenetelt biztosítja a Tara folyó mentén kiépített erős ellenlétséges hadállások elfoglalása, mely alkalommal 5 ágyút s több száz foglyot ejtettek. Ipeknél pedig 69 ágyura találtak most utólag, melyeket a szerbek visszavonulásuk alkalmával elástak. Sikereinket biztosítja az albánok felkelése, akik megbízható hírek szerint két szerb hadosztályt teljesen szétmorzsoláltak. A bolgárok is komolyan haladnak előre Albánia területén. Egy bolgár hadosztály már Durazzóba nyomuljon s a szerbeket az olaszoktól már régebben megszállt Valonától elvágja. A bolgárok Durazzótól már csak 20 kilométernyire vannak. — A törökök is jelentékeny sikerekre mutathatnak megkezdett offenzívájukkal a Dardanelálnál. Anafortánál és Ariburnunál az ellenlétséget teljesen megverték s pánikszzerű menekülésre kényszerítették. Csak a ködnek

köszönhetők, hogy teljesen meg nem semmisültek. Így is az ejtett szákmány mesés. Ezzel az antant helyzete Gallipoli félszigetén teljesen tarthatatlanná vált. S ez befolyással lesz a salonikii expedíció kimenetelére is, mely egyáltalában semmi kilátással nem kecsegtet. Sem tengeren, sem szárazon nem boldogulnak. Szárazon csak addig maradhatnak, míg a központi hatalmak a görög határt át nem lépik, bár ez csak napok kérdése. Különösen az óta nem lehet ennek valami politikai akadály, amióta a választások a Gunárisz-pártot többségre hozták. Venizelosz teljesen leünt a szemhatárról s most az a párt jutott hatalomhoz, mely párt a középponti hatalmakkal rokonszenvezik. — Az angoloknak Mezopotámiában is rosszul áll a szénájuk. Ujabbán Ktesifonánál nagy vereséget szenvedtek. A törökök három hajót s 6 repülőgépet zsákmányoltak, melyeket most az angolok ellen használnak s két monitorjukat elsüllyesztették. Az angolok embervesztésege halottakban és sebesültekben egynehány ezerre rúg. — Az orosz flotta is akadályba lépett. Dec. 20-án Várnát kezdték bombázni, de katonaságot partra szállítani nem tudtak s elvonultak. Ujabbán szárazon is nagy offenzívát kezdtek a Dnyeszternél. — Az olaszok negyedik iszonzói csalája is a mi győzelmünkkel végződött. A győzelem annál nagyobb, mert ismét 70 ezer katonáját emésztette fel az ellenségnek s a mieink egy tapodtat sem hátráltak. A front ugyanaz, ami hetedfél hónappal ezelőtt volt, amikor az olaszok a háborút megkezdték. Most az Oslavija és a Podgora magaslataért s a görzi hídfőért folyt, de véres vereséget szenvedtek. Az olaszok összvesztésege a háború kitérőse óta hatszáz ezerre tehető. Ezek az olaszok elit csapatai voltak.

— **Elengedik a hadbavonultak adóhátralékát.** Köztudomású, hogy a pénzügyi kormány a hadbavonultak egyenes állami adóinak és községi adótartozásának végrehajtás útján való behajtását ellitotta és ezzel az adóvégrehajtásra vonatkozó hatósági intézkedéseket a háború végéig, illetve az adóhátralékok katonai szolgálatának tartamáig felfüggesztette. Most a kormány javaslatot terjesztett a törvényhozás elé, mely szerint a fronton szolgálatot teljesített, elesett, elűnt, vagy hadifogságba jutott egyének állami adóhátraléka 1915. december 31-ig töröltesse.

— **Mit kössünk katonáinknak?** A Hadsegélyező Hivatal a jótékony közönség szíves figyelmébe ajánlja a következőket: Technikai okokból a földolgozásra kibocsátott gyapjufonal egyrésze nem volt olyan vékony, mint a tavalyi és emiatt a még októberben szétküldött Utmutatónak a térmelegítő és harisnyakötésről szóló részét esetenként módosítani kell a fonal vastagságához képest. Vastagabb fonalnál ugyanis az említett két cikk készítése kevesebb szemmel kezdendő legjobb az első kész példányokat egy közepes nagyságú térfin kipróbálni. Az első szállítmányok beérkezése folytán a Hivatal már szabályozhatja is a jó szívek munkáját: térmelegítőből már a kellő mennyiség beérkezett, viszont harisnyák és lábszárvédők nagyobb mennyiségű készítése igen kívánatos volna, hasonlóképp szükség volna még érmelegítőkre is. Az áldozatkész közönség fokozott munkáját ilyen irányban kéri a Hadsegélyező Hivatal. (V. Akadémia utca 17.)

— **A kukoricakenyér.** Ausztriában már

mettették az előkészületeket a kukoricakenyér behozatalára. Ugy számítják, hogy január végével már megkezdhetik a keverést. A szükséges kukoricamennyiséget most szerzik be.

— **Denaturált iparsó ára.** A pénzügyminiszter a hivatalos lapban teszi közzé, hogy a Magyar Bank és Kereskedelmi R. T., mint a Magyar Kir. Sójvédék vezérigynöksége által 3 százaléknyi szódával denaturált iparsó feuntartja az árakat, amelyek az 1915. évre állapítottak meg. E szerint a tiszta iparsó ára egyszáz métermázsán aluli mennyiségben métermázsánként 2 K 17 f., a tisztátalan iparsó pedig 2 K 17 f., 100 métermázsá vagy azonfeleli mennyiségű az ár métermázsánként: a tiszta iparsónál 2 K 20 f., a tisztátalan iparsónál 1 K 89 f. Ez az ár az iparsónak a Vezérigynökség szigetkamrai és marosújvári denaturált telepein való átvétele esetére bir érvénytel; Szigetkamrán azonban a fentebbiekben megállapított árakhoz még a bányahelyekről való szállításáért járó díj fejében métermázsánként 18 fillér hozzászámítandó. Az iparsónak az ország egyéb helyein való átvétele esetére az itt megállapított árak a szigetkamrai, illetőleg a marosújvári denaturáló telepről járó vasuti szállítási díjakkal emelkednek.

— **Burgonyánál előre kell fizetni a vasuti fuvart.** Többször előfordult, hogy a vasuton szállított burgonya megfagyott s a címzett nem váltván ki, a vasut elesett a fuvardíjra. Erre való tekintettel az államvasut elrendelte, hogy akár zsákban, akár pedig ömlesztett állapotban feladott burgonya csakis a fuvardíj előzetes befizetése után továbbítható.

— **Kik kérhetnek három havi szabadságot.** A honvédelmi miniszter — Zalamegyéhez küldött értesítése szerint — felhatalmazta a honvédkerületi parancsnokságot, hogy közigazdasági érdekből, különös méltánylást érdemlő esetekben az alábbi foglalkozást üzőknek, előre meghatározott időre, de legfeljebb 3 hónapra szabadságot engedélyezhessen: önálló mezőgazdáknak, nagybirtokosoknak, mezőgazdasági szövetkezetek egyes mezőgazdasági tisztviselőinek, illetve alkalmazottainak; mezőgazdasági célokra szükséges kovácsoknak és bognároknak, ispánoknak, béresgazdáknak, majorosoknak, udvarbíróknak és munkavezetőknek, erdőgazdáknak, fatermelőknek és ezek üzemvezetői, felügyelői, gépészeti személyzetének, molnárok és halászsoknak, kádároknak (legfeljebb hat hét) serfőzőknek és alagszóvőknek. A kérelmeket a közigazgatási hatóságok fejei, illetve a főispánok véleményezik.

— **Hadiévek és a nyugdíj.** A hivatalos lap a királyi hadi és hajóhadparancsát közli, mely a hadiéveknek a nyugdíjazáskor való beszámításáról rendelkezik. A hadiév kezdő időpontja 1914. július 25-ike. A hadiévek hozzászámításából ki vannak rekesztve mindazok a hadifogságba jutottak, akik nem igazoltnak tekintendők. A királyi rendelkezéssel egyidejűleg megjelent a kormány rendelete is a hadiév számításáról. E rendelet szerint egy-egy hadiévhez van joga annak, aki egy-egy naplári évben három hónapon át tényleges szolgálatot teljesített, vagy szolgálati időre való tekintet nélkül harcban résztvevő vagy megsebesült.

— **Az 1916-os szőkő esztendő.** Az 1916-

ik év szombati nappal kezdődik és vasárnappal végződik. Lesz benne három nap és két halfogyatkozás. A farsang 61 napig tart, január 7-től március 7-ig. Husvét ünnepe április 23-ára, pünkösd pedig június 11-ére esik. Az ünnepek közül csak Szent István király ünnepe esik vasárnapra. Karácsonyok három ünnepe lesz, mert december 24-ike vasárnap és így Nagykárocsy és István vértanu ünnepe hétfőn és kedden lesz. Az 1916 ik év különben szőkő esztendő.

— **Irigység tárgyai az álmatlan emberiség mindazon kiváltságosai, kik nyugodtan és mélyen tudnak aludni.** — Ha vérhullámok, csusz-köszvényes és neuralgikus bántalmak az álmatlanság okai vagy ha a gyomor és bél rossz működése idézik elő, mindenképp nyugalmat és kellemes álmot hoz a Feller-féle »Elsafuid« rendszeres használata. — 12 üveget bérmentve 6 koronáért küld Feller V. Jenő gyógyszerész Stubica Centrálé 124. sz. (Zágrábmege). Célzertű egyuttal a Feller-féle hashajtó rebarbara »Elsapilulákat is alkalmazni, melyekből 6 doboz bérmentve 4 K 40 f.

— **Az Ujság és a háború.** A történelem véres meglevenedése azt az időt, amelynek szemtanui, nagyszerű izgalmaiban és szenvedéseiben részesei vagyunk, végzetesen kiemelte a mulandóság szürke tömegeből. Oly eseményeket élünk meg, amelyeknek hatása talán évszázadokra szól és amelyekre a legkésőbbi jövődő is kíváncsi lesz. A napi krónika történelmet ír anélkül, hogy a történetírás rangját vindikálna magának. De a maga szerényebb tisztében is AZ UJSÁG az idő szelleme szerint való kötelességének ismeri, hogy hűséges, pontos, gazdag és megbízható naplója legyen a nagy kor történelmi életének. A háborús idő segítő társadalmi mozgalmának irányításában és istapolásában olyan mértékben vette ki a részét, amely teljesen méltó díszes és erős közönségéhez. Gyűjtésai súlyos összegeket eredményeztek, míg a maga részéről készségei áldozott bőven, hogy a nagy világtörténelmi kor eseményeinek gazdag és hiteles képét állíthassa nap-nap után olvasói elé. Elsőrangú tudósító vannak minden harctéren, a legjobb forrásokból vett eredeti értesülései mindig föltűnően hitelesek. A harctéri helyzet eseményeit, fejleményeit és jelentőségét minden nap avatott katonai szakértő hivatott tollal ismerteti és magyarázza az olvasónak és a magyarazatot ugyancsak kiváló kézből való térkép teszi szemléletessé a lap minden számában. Ezenfölül AZ UJSÁG minden vasárnap számában ugyancsak egész oldalas összefoglaló ismertetés jelenik meg a háborús hét eseményeiről és eredményeiről. Ezek a heti térképek megőrizve és összegyűjtve nagyon értékes, sőt értékes rajzolt krónikája lesznek majd a világháborúnak, egész lefojlyásának, minden izgalmas és nagyszerű fordulatainak.

Köszönetnyilvánítás.

Megboldogult, felejtethetlen férjem, illetve édes apánk elhunya alkalmából tanusított részvért ez uton mondunk hálás köszönetet.

Grész család.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika vu Csáktornya

Izdateljstvo:
knjižara Strausz Sandora
kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći družveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: svaku nedelju.

Predplatna ošna je:
Na celo leto . . . . K 10—
Na pol leta . . . . . 5—
Na četvert leta 2-50
Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se pošiljaju pogodne i faj računaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Surađnici:
PATAKI VIKTOR i SRÁY FERENCZ.

Izdatelj i vlasnik
STRAUSZ SÁNDOR.

Naši neprijatelji nečeju, da bi mir nastal.

Vu Črnojgori lěpo napreduju naši vojniki. - Englezka vojska je pobegla iz obale Gallipoli zvane. - Englez i francuz je pri Gallipolju 400 jezer vojnika izgubil. - Pri Salonikiju bude novi veliki boj. - Nova ruska offenziva vu Bessarabiji. - Na hiljada mrtvih prve dvajstičetiri vure. Napreduvanje vu Montenegro. - Velikoga Petra senja. - Kakvi su četrdesetdva centimeterni štuki. - Szuez.

Kak stojimo na bojnomo polju?

(M. J.) Božični svētki su minuli, došlo je i novo ljetno, ali tabor još drži. Naši neprijatelji nečeju prevideti, da su svigdi izgubili tabora. Biti su vu Francuzkoj, vu Rusiji, vu Taljanskoj, vu Turskoj, vu Srbiji, vu Črnojgori, pri Dardanellah. Biti budu vu Grčkoj, vu Egiptomu, na suhoj zemlji, na morju, vu zraku i svigdi. Ali zato nemisliju na mir. Strahovito budu platiti morali za njihovu nečernost, ar ve vre nikakvoga cilja nema, da bi se tabor dalje vodil, pak da bi se ljudi dalje klali.

Dobro je rekel grof Tisza István ministarpredsednik vu orsačkoj hiži, da na naše neprijatelje, koji dalje hočeju tirati rat, božja kaštiga, i to velika kaštiga čeka. Vezda bi jih malo koštalo, ako bi za mir prosili, ali ako budu i dalje tabor vodili, onda budu do zemlje poniženi i do kraja vunišćeni.

Sve se tak kaže, da naši neprijatelji nečeju mir. Pak ako nečeju, budu svoje dobiti tak, kak su si to zaslužili!

Naše čete s jednakom hrabrostjom su napredovale vu prošlim tjednu vu Črnojgori. Med črnogorskami planinama tučeju črnogorce. Familija njihovoga kralja Nikite je vre vu Taljansku pobegla. Sam kralj bude za malo vrēme takaj iztiran iz svoje orsage, kak je srbski kralj Peter iztiran bil iz Srbije, koj se vre negdi vu Taljanskoj zemlji premišljava, kak je bilo onda, gda je još svojega orsaga imel.

Najznameniteši dogodjaj je, da su englezi ostavili Dardanelle. Turčini su je nadvladali, pak su na svoje ladje pobegli i s njimi odpejali se. Sreća njihova, da je velika megla postala kre morja, koja jim je na pomoć bila, da su pobeći mogli na ladje, koje su jih oslobodili od suzanstva, ar bi svi vu turske ruke došli. Englezi su vno mrtvih i pležeranih ostavili na Galipolli zvanom obali

Englezi su vu velikoj stiski bili, gda su pobegli. Vno živeža i oružja su ostavili za sobom, kojega nisu mogli vuništiti. Svake fele jestvine su ostavili na obali,

koje su za hranenje jedne čele vojske dugovo vrēme dosta. Nadalje jeden million vreča za pšek, 1000 šatorov, 5000 vunastih pokrovcov, vno go jezer konzervah i benzina, vno go vu zemlju zakopane municije, telefonskih drotova za 300 kilometrova dužine su ostavili, gda su pobegli. Turčini još nisu mogli sve prebrojiti, kaj jim je vu ruke palo. To je takov sramoten bēg bil, kakvom malo, gda para ima. To se je na obali Gallipolja, poljeg Dardanellah pripetilo.

Englezi su pri obali Gallipolja do 9 ga novembra 106 jezer vojnika izgubili, a izvun toga 90 jezer vojnika je zbetežalo. Tak svega skupa je zgubiček englezov dvoestojezer vojnika. To su samo englezi izgubili, francuzi su takaj tuliko vojnika alduvali za nikaj, ar nikakvoga uspēha nesu dostigli.

Turčini svoju vojsku, koju su pri obali Gallipoli potrebuvali, budu vezda drugdi hasnuvati mogli proti rusu, ili proti englezu pri Egiptomu. I to bude nam na hasen.

Vu božičnih svētkih se na bojnomo polju nikaj važnoga nije pripetilo. Niti naši nisu vekše navaljivanje načinili proti neprijateljem, niti pak ovi proti našimi vojniki. Vu dojučim tjednu bude brčzas vu Salonikiu velika bitka. Kak nam je znato, francuzi, pak englezi, koji su na pomoć išli srbu, su biti bili, pak su morali do Saloniki zvani grčki varaš retirirati, koj kre morja leži. Tu su se skupljali englezki i francuzki šeregi, kojim je broj ovdje pol millionov. Zašancali su se i potvrdili toga varaša. Bulgarski, naši i nemski šeregi budu vezda nad njih išli, da Salonikija predobiju i neprijatelje iztiraju.

Črnogorski kralj, Nikita bi se rad pomiril i s nami, ali hoče, da bi zajednom i s Srbijom mir sklopili. Rus, francuz i englez je proti tomu. Ali to niti mi nebomo napravili, da bi srbskomu kralju njegov orsag nazaj dali, ar ako bi Srbija opet na svoje noge stala, bi opet nemiri nastali vu tem susednim orsagu. Za to bude najbolje, da budemo mi gospodarili vu Srbiji.

Iz Ruske, Francuzke i Taljanske nema nikaj osebnoga glasa od tabora.

Bar bi gospodin Bog dal, da se niti nebi nikaj važnoga pripetilo tam, nego da bi naši neprijatelji za mir prosili, kaj bi vu Europi celomu pučanstvu na hasen bilo.

Vu tem ufanju, da budu neprijatelji previdili da su biti i da dalnji tabor nikakvoga cilja za njih nema:

Želimo našim čitateljem srečno novo ljetno!

Velikoga Petra senja.

Ova senja 1695 ga leta se je započela, kad su rusi Azova zavzeli Med tem toga četirinaest taborov bilo je med turčini i rusi. Denes pak kad su turčini pri Dardanelli vu morje natirali francuze i engleze, tak se je rezisla ova senja, kak melur na vodi. Kad se je ova senja vuništila, veliko slavo je donesla turčinom, spot i sramotu francuzom i englezom, dvojenost rusom.

Več je i to velika dvojba bila pri rusih, da su nē mogućni bili nazočni biti pri Dardanellah, jerbo Dardanelle su celoga boja najveći cilj. Od potlam, kak su rusi oko hitili na Konstantinopolj i počeli su glasiti, da ruski cari ravno su takvi herbi na ishodu rimskoga cesarstva, kak su nemske na zapadu, od potlam je čela Europa smrtni neprijatelj bila Russiji i ravno poleg toga rusi nē su mogli ovoga cilja postići.

Sad se dogadja to, da ravno oni hočeju rusom vu ruke dati Konstantinopolja, koji su to navēk najbolje branili. Rusi pak su niti s jednim soldatom nē mogli nazočni biti vu Dardanellak klanju. Ako je nekaj žal rusom, borraes ov dogodjaj jim je najbolje žalosten.

Kaj je bila Velikoga Petra senja? Gusztav Adolf glasoviten švedski kralj je rekel: Russija nema tuliko morja, da bi s jednim čunom mogla iti vun na odprto morje, ako mi nečemo. Dakle ruskim carom podjednoma to jim je cilj bil, da skim već morja preskerbiju, najmre pak na južnim kraju. Prvi cilj njim je to bil, preskerbeti i zavzeti Črno morje. Ober Črnoga morja leži Ukra-

ina. Ovaj falat zemlje poleg jednoga kont-rakta, kojéga su med sobom: 1654 ga leta napravili, vu svem jednaka država je bila su Russijom. Veliki Peter dakle, da mo Ukraina ne bude na putu pri Črnóm morju, Ukrainu je vu Russiju tabuléral. Ali pri Črnóm morju još su i turčini i tatari ostali, ove je bilo treba predi preobladati. I to je napravil. 1659 ga leta zavzel je Azov morje, na okolici je festunge počel zidati, flottu je na skupljal i tak je stel oboruženi proti Konstantinopolju iti.

Vu osmi stotini cari takvo politiku su tirali, da Svédorsaga, Poljskoga orsaga i Turskoga orsaga širom je treba reztrgati i med sobom rezdeliti. Ali samo s Poljskom zemljum su mogli to napraviti. Na to je rekla II. Katalin ruska carica, da operacija je izvanredno dobra bila, ali betežnik je vumrl. Ova glasovitna carica, da po onim putu ide, kojéga je Veliki Peter pokazal, 1770-ga leta preskrbela je Krimiju i stém južna granica Russije je Črno morje nastalo.

Vu jednim zapisniku pak je zadobila, da ruske ladje slobodno hodiju vu Dardanelle.

Črno morje je rusko morje nastalo, cilj je sad još vezda to bil, da se i po suhi zemlji preblizavaju Konstantinopolju. Moldovu, Olahorsagu. Bulgariu i Rumeliju II. Katalin carica pod svoju vladu je stela preskribeti; Srbiju, Bosniju, Hercegovinu, Montenegro i Albaniju pak je Jozsef austrijskomu caru stela dati, za grčki car pak je svojega vnuka stela postaviti i ravno svrhu toga za Konstantina ga dala krstiti, grčku dojkmu mu je pogodila i grčki ga je dala vučiti, da stém leži grčki car bude. 1791-ga leta preskerbi Russiji med Bug i Dnjester vodami veliki falat zemlje, potlam pak I Sandor car 1812-ga Bessarabiju i stém južna granica Russije Pruth i Duna je nastala. Dakle s jednim korakom opet su bliže Konstantinopolja došli.

Ali sad se je već prestrašila Europa, previdli su vu Europi, kaj hoće Russija. Europa prvi lanec 1841-ga leta okovala na Russiju, kad je Englezija, Francuzka, Pruska i Austria presilila russiju podpisati on kontrakt, vu kojem je zabrajenu svim državam vu Dardanelle bez sultanovoga dopusta ladje pustiti. Po krimskim boju pak i to je morala Russija prevoliti, da na Črnim morju nesme flottu imeti, potlam 1871 ga leta to su ji opet nazat dopustili.

Naj bliže su rusi Velikoga Petra senje 1878-ga leta bili, kad su ruski regimenti pred Konstantinopolju stali. Ali sad je na pomoć isla turčinom Englezija i poslala je vu Dardanelle svoju strahovitno flottu. Englezija počela je mobilizérati, naš Andrásy i pruski Bismarck pak su »halt« zakričali rusom. Opet je Konstantinopolj né mogel rusom vu ruke dojtii. Sad bi bil mogel, ako ruse nebi tak bili sbili, kak još nigdar, kak su na svétu, i da Turski orsag se nebi bil tak prebudil, kak se je.

Opet Velikoga Petra senja, samo senja ostane. Rusi opet nebudo to postigli, da Konstantinopolja zadobiju, barem sad prveši najvejsi neprijatelj englezi su steli, da Konstantinopolja rusi dobiju.

Vu Dardanella na dugo vréme je Velikoga Petra senja zaspala.

Balkanski boj.

Grki iz Saloniki vun su potegli svoje čete, to tuliko zlamenuje, da tam nove bitke se budo započele sa srbi, englezi i francuzi. Saloniki je sad englezom vu rukah, koji su nemške skole i banke zaprli. Nemški, austria-magjarski i bulgarski stanovnici poleg englezov na čopore ostaviju Saloniki. Englezke novine pišeu, da do vezda sve skupa 200 jezer englezov je vu Saloniki.

Szkudulisz grčki minister jako se tuži na engleze i francuze. Tak veli, ako denes je Grčka né s antantisti skup, to su si sami krivi. Veliki aldov su zahtévati od Grčke, namesto, da bi ji nekakvo nagrado bili obećali. Antantisti su podsiluma steli, da grki pomagaju pri Dardanelli, ali to su njim na pré povedali, ako zadobiju Konstantinopolje, oni nesmeju vu varaš ulaziti. Grčka je pošteno stela antanto pomagati, ali su se norca napravili iz snje. Kad su se na Dardanelle navalili, Grčka je pošteno opomenula, kakve teskoče je čekaju od morja.

Zadnje vréme pak tak dëlaju znami, kak zarobljeniki. Grčki korman sve je dopustil antantu, kaj je samo mogel poleg svojega neutralnoga položaja. Itak nekoji dan došel je jedan poslanik i sramotno mi je rekel, da naš kralj néje sdržal svoju rëč. To néje istina. Povedal sem mo, da poleg njegovih rëč jako sem sbantuvani i njegva pisma, koja sem vu ruki držal pod noge sem mo hitil. Tak sem bil zbantuvani, da odmah sem telegrafiral Grey i Briand ministrom vu London i Paris i serdito sem njim na glas dal, da takve rëči vu svojim orsagu nebudem trpel.

Sad pred strahovitim položaju stojimo, svikak bi radi, da bi orsaga obranili od nezmerno krvi. Jedna bojna stranjka je već ovdi, druga pak se sporno žuri. Nemške i austria-magjarske čete vu svaki minuti lahko dojdeju. Mi to nemoremo zabraniti, jerbo ako jedna stranjka ima pravo po našim orsagu vojvovati, onda i druga stranjima juša. Nemci i magjari lahko sobom dovlečeju i bulgarce. Kaj moremo mi proti tomu? Kak bi mogli mi to zabraniti, da nam nebi vu orsag vdrlu? Već napré vidim, da za kratko vréme sdivjim bojom vuništiti nam budo orsaga. Najrajši bi bili, ako barem bulgarci nebi vu orsag vdrlu.

Grčke čete iz cële Grčke Macedonije su vun pobegli. Orsag je pun beguncov. Svaki zna, da za kratko vréme strahoviten položaj bude vu Grčkim.

Nemški poslanik dvě vure je bil pred Konstantin kralju i opomenul ga, da néje to dobro, ako sve dopusti antantu. Nemška nemore prepoznati takvo neutralnost, koja jednim sve dopusti, drugim pak nikaj. Konstantin kralj višeput je rekel, da jako bi rad, da Grčka neutralna ostane.

Parasov bolgarski minister veli, da med Bulgariom i Grčkom sad se bude položaj rezsvétil. Bulgaria neče neprilike delati Grčki. Bulgarske čete sad se počivaju i još nemisliju nato, da prestupiju grčku granicu, da proti Saloniki ideju i tam poiščeju neprijatelja, francuze ili engleze.

Vu Athenu pred englezkim konzulatušo na božić vnožina ljudstva se je zišto i veliki krič vu napravili proti Engleziji. Kričali pak su: »Mira hoćemo, doli s Englezijom!« Potlam pak su i obloke spotrli i već je tak nevaren položaj nastal, da su žurno

morali soldaćiju vun poslati, koja je potišila naroda.

Iz Bulgarije javiju: Pokehdob sbite srbske čete okolo Pogradec varaša su se počele skupljati i javili su da okolo varaša srbske bande vidli, presiljeni smo bili vu varaš bulgarsko soldaćiju poslati. Pogradec je vu Albaniji poleg Ochrida mlake na takvim mestu, vu kojem još grčka soldaćija stoji. Kad su naše čete preblizavale se k varašu, počeli su nanje strélati. Bulgarska soldaćija takodjer je nazat počela strélati. Kad su bulgarci spazili, da grčka soldaćija stoji prednjimi odmah su postali strélati. Vu ovim ognju jeden bulgarski oficir i jeden prosti su pležerani bili, od grčke strani pak jeden oficir je pležeran bil i jeden prosti mrtev je ostal. S vun toga pak su prijeli 33 grkov skapitanom skup. Potlam su grke pustili.

Vu Montenegri napredovanje pomalem ide poleg zločestoga vremena i poleg hudih putuv i visokih bregov. Ovdi su velike teskoče, nigdi jedno hižičku néje videti. Bosnički mali konji i prék najvišešega brega moreju. Vutkovič general vodi sad Nikitove čete. Vutkovič general sve mohamedanske občine požge, stanovnike pak sobom odveče. Pripeti se, da nekoje naše zarobiju montenegrovci, ali nazat je pustiju, jerbo nemaju stroška, samo predi je sléčeju i zujeju.

Montenegrovci pri Tara vodi se braniju, koja je jako gliboka i bistra, tak da skorom néje moguće prék nje dojtii. Ovdi pak Štefanovič srbski general je zapovednik. Ako se malo vréme preobrne i odovud pretirali budo neprijatelja, kojemo je to zadnja važna pozicija. Za našemi iz Bosnije voziju municiju i stroška. Makar je to velika teskoča, itak zato svega dosta imaju i nikaj nestradaju.

Nikitov orsag takodjer za malo vréme počišćeni bude od neprijatelja, ravno tak, kak i Srbia.

Na Balkanu moguće još velike bitke budo, ali kak budo se dokončale, to već napré vidimo.

Szuez.

Vu ovim bojnom vremenu vnohiput čitamo od Szueza i od Szuez čatorne. Da i naši čitatelji budo znali, kaj zlamenuje to »Szuez čatorna« vu nekojih redih reztolnačili budemo.

Néga na svétu jednoga punkta, kojega poleg medjunarodnih zakonov i kontraktov nišči nebi smel sbantuvati, kak je ravno Szuez čatorna. Prék ovoga kanala tak vu mirnim vremenu, kak i vu bojnim, svaka trgovačka i taborska ladja slobodno ide, kakvo gud zastavu ima, tojest nepita se, ali je englezka, francuzka, nemška, amerikanska i t. d. Ovaj kanališ tak je neutralen, da od kanališa šest kilometrov dalko vu boju stoječe države nesmeju jedna, na drugo se navaliti. Naprimer jedna englezka taborska ladja niti vu bojnim vremenu nesme niti s jednim prstom zbantuvati nemšku ili tursku ladju. Takodjer naprimer nemška ili turska ladja nesme zbantuvati englezku ili francuzku ladju.

Tak je neutralna ova čatorna, ako naprimer jedna taborska ladja proganja pred sobom jedno trgovačko ladju i ova ladja vuji hoće iz čatorne, taborska ladja samo

za dvajstičetiri vure potlam slobodno ide za trgovačkom ladjom i doklam dvajstičetiri vure ne mineju, taborska ladja iz catorne ili iz postajališća, kak je Port-Szaid i Suez, niti genuti se nesme. Naprotiv niti taborska ladja nesme duže vu čatorni ili vu postajališću ostati kak dvajstičetiri vure i onda nesme naprimer lapora tam na klasti, neg samo najsilnešega stroška.

Poleg toga vu čatorni nikakvoga neprijateljstva nesme biti, takodjer i to je zabrajeno, da bi štera država kre kanala kakve tvrđovine zidala, da se leži brani. S jednom rečjom niti jedna država néma pravo nikakve zaprege vu čatorni ili na okolici delati. Zaprti pak ju najmre nišci nesme.

Da je Suez čatorna tak neutralna, to su 1888-ga leta vu Konstantinopolju vu jedni medjunarodni razpravi napravili i odredili. Ovaj medjunarodni kontrakt su skorom sve države podpisale: Englezia, Francuzka, Nemška, Austria-Magjarska, Russija, Turska, Talijanska, Španjolska, Grčka, Hollandia, Belgia, Dánia, Švéd i Norvėgia, Portugalia, Japan i Kina. Ovu medjunarodnu naredbu vu Magjarskim orsagu, vu orsačkim spravišću 1889-ga leta kakti XX. zakon su prijeli gori i med orsačke zakone postavili.

Da čatorna tak neutralna ostane, to su englezi 1904-ga leta još zoseb garantirali, kad su francuzi i nemci skorom vu boj se spravili poleg Marokko, koju vu Afriki obedve države su stele zadobiti. Onda su englezi zoseb zgovorili, da vu čatorni niti jedna država nikakvo svaju nesme imeti i jedna ju ravno tak slobodno nuca, kak i druga. Kaj vidimo denes?

Vidimo, da Englezia takti od početka boja, dakle takti prve dane osemnajst velikih nemskih ladjah je vu čatorni zastavila i posvojila. Od potlam pak svako neutralno ladju zastavi, previzitėra i tak se derži, kak dabi ova čatorna, koja čeloga svėta kulturu služi, ničja druga nebi bila, kak englezka, kak dabi to čisto englezki teritorijom bil. S vu toga pak, kre kanala tvrđovine zidje, bližnje občine tak objači, kak festunge, vu kanalu okne nastavi, gde pak su ladje vu kanal došle, tam su stare ladje potopili, da zapreju puta i poleg toga po čatorni nikakvoga prometa ili trgovine nėga. Nuter vu čatorni pak su taborske ladje sa strahovit-nemi štuki nastavlene.

Nėje smeti svrhu toga pomėšati se, da čatornu je jedno francuzku družtvo napravilo i pokehdob je Suez kakti teritorijom k Egjptomu, tojest Turskomu orsagu spada, egjptomski khedive (vladar) je pol akcijih dobil. Ismael khedive jako je zaduženi bil i ove akcije Engleziji je prodal, koje su još i denes Engleziji vu rukah. Ove akcije samo tuliko juša dopustiiu Engleziji, da slobodno vu čatorni maltu bere od onih ladjah, koje prek hočeju iti. Naprimer 1912-ga leta vu ovu ime Englezia od 5400 ladjih 123 milljun korun je dobila. Ali drugo pravo niti Englezia néma vu kanalu, kojega nebi bila smela posvojiti i zaprti, jerbo to je čeloga svėta blagu.

Englezia dakle s nogami je potapšala medjunarodnoga zakona i kontrakta i poleg toga ravno neutralne države imaju najveksi kvar. Ravno neutralne države bi morale sad proti tomu gori se staviti i Suez čatornu od englezov zeti i nazat dati Turs-

komu orsagu, koj bi tak nanju pazil, kak na Dardanelle pazi.

Afrika i Azsia skup su se držale i samo jeden mali falaček suhe zemlje je bilo mednjimi. Koja ladja je naprimer vu Indiu štela iti, ona okolo čele Afrike morala se prevoziti. To je strahoviten dugi put bil. Nekoji indšeler i premerili su ov kratki falat zemlje i tak su premislili, da to bi mogli prekopati i jedno čatornu napraviti po koji bi iz Medju zemeljskoga morja taki vu Cerleno morje mogli dojt i nebi bilo treba ladjam čelo Afriku obkoliti.

Jedno francuzku družtvo je dalo skup peneze i ovaj vuski jezik zemlje pri Szeuzu su prekopali. S velikom svečanostjom su pustili prvo ladju vu čatornu. Na ovi svečanosti i naš kralj s Erzšebet kraljicom je nazočen bil. Denes su englezi kanala posvojili i nikakvo ladju nečeju vu kanal pustiti. Svrho toga vdiraju proti Szeuzu turčini i nemci, gde takodjer još velike bitke budeju.

KAJ JE NOVOGA ?

Pesma tugujuća.

V jezero devetsto
I petnajstom letu,
Rezhaja se žalost
Velika po svėtu.

Poslušajte ljudi
Dragi krsčeniki,
Kak sem se pričavao
Na toj skradnoj vuri.

V Bánjaváru rođen,
V Žiskovce ožejen,
A na bojnóm polju
Smrt sem ja podnesel.

S imenom i s conom :
Novak Tomaš zvaní,
Vu ruskoj zemljici,
Ja bum zakopani.

Milost Božja me je
Na to obsudila,
Da je mene ruska
Kuglja vumorila.

Vezda te spričavam
Žena draga moja,
Vu mojoj mladosti
V srcu zasajena.

Sineki vi mali,
Kak ste mi ostali,
Nigdar više nate
Svoja oca mali.

Ar bu me pokrila
Ta črna zemljica,
Para si zgubila
Draga grličica !

Brateci povoljni
Z Bogom ni ostante,
Neveste zdečicom
Za me Boga molte !

Bányavár.

Vezda te spričavam
Sestrica jedina,
S dečicom i svakom
Več me nebuš vidla.

Vratišinski fari
Tužno zavonili,
Drugoga augusta
Mene zakopali.

Spreveda sem imel
Pušku i sablicu
Nesem videl ženu,
Nit svoju dečicu.

S Bogom ni ostante
Dečica i žena,
S imenom i s conom
Mungyar Kata zvana.

Nebudem vas više
Nigdar ja pregrijal,
Dečicu nit ženu
Nebudem vuzaval.

S Bogom ni ostanti
Bratič Gyuro dragi,
Vu tujdim orsagu
Z mene se nezabi !

Par let je minulo
Nesmo skupa bili,
Niti više nigdar
Nemo se već vidli.

Medjimurje maslo,
Kak si lépo ravno?
Braniti te mora
Svako dēte mlado.

Prijatelj dragi
S Bogom ni ostante !
Gospodinu Bogu
Mene poručite !

Novák György.

— *Svim našim poštuvanim predplatnikom, čitateljim, i suradnikom srečno novo ljeto željimo.*

— *Prosimo predlate za novo ljeto ponoviti a stare duge nam s čim predi poslati.*

Predplatna čena je od 1916. januar 1-ga :

Na čelo leto . . . . . K 10—

Na pol leto . . . . . » 5—

Na četvrt leto . . . . . » 250

Pojedini broji koštaju 20 fillėra.

— **Doirant i Gevehli varaši.** Vu Macedoniji Doirant i Gevehli varaši, koje su bulgarci zadobili, blizu Grčke granice ležiju. Sad je bulgarski poslanik grčkomu kormanu naznanje dal, da Doiranta i Gevehli varaše Bulgaria grkom odпусти.

— **Zavzeti ruskopolski varaši.** Jedno statistiku su nam poslali iz koje vidimo, da vu Rusko-polskim štere varaše su austria-magjarski šeregi zadobili. Ovi veksi varaši su to : Lublin ima 172 jezer stanovnika, Sosnovice 140 jezer stanovnika, Bend-sin 55 jezer stanovnika, Petrikau 41 jezer stanovnika, Radom 39 jezer stanovnika, Kielce 37 jezer, Siedlice 29 jezer, Dombrova 26 jezer, Cholm 22 jezer i Radom' 21 jezer stanovnika ima.

Profi tomu rusi vu Galiciji još Tarnopola imaju samo vu rukah, vu kojem je sad blizu deset jezer stanovnika.

— **Nemci prek Bagdada vu Indiu ideju.** Iz Sentpėtervara javiju, da kaukazuške čete ulazile su vu Hamadan varaš. Vu varašu je takov glas, da za kratko vreme turčini i nemci prek Bagdada na perzijsku granicu budo išli i odovud budo vu Indiu vdirali. Poleg toga glasa vu Indije veliki nemir je nastal. Vu svakim vekšim varašu plagatline su prekelili, vu kojih pozivaju mohamedance, da naj sveti boj započneju proti englezom i francuzom.

— **Tko je osjetljiv u trbuhu i tko trpi od začepienosti,** neka nikada ne uzmlje jaka crijeva razdražujuća probavna sredstva, već Fellerove blago djelujuće neškodljive rebarber »Elza plute«. One nam pribavljaju lako stolicu bez, da crijevo draže, te su najugodnije probavno sredstvo. 6 kutija šalje franko za 4 K 40 f samo ljekarik E. V. Feller, Stubica, centrala br 124 (Hrvatska). Fellerov boli ubižajućí »Elza fluid« 12 boca franko 6 kruna, možemo ujedno naručiti, ako želimo imat kod kuće sredstvo, koje nikada ne prevari i koje je nadasve pouzdano i koje svatko hvali, tko ga je jednom pokušao. (b)

— **Petar kralj smrt čeka.** Iz Rima javiju, da tam još nikaj neznaju od toga, da bi Petar kralj vu Italiju se preselil. Peter kralj betežen leži vu Tyrani. Doktori su mo preporučili, da naj ide vu toplėsi kraj. Petar je na to tak odgovoril, da med svojem domorodci hoće se smrti v čekati i nikam nebuđe išel.

Sad za istinu neznamo gde je Petar kralj i kak je, jerbo druge talijanske novine pak on isti dan tak pišeju, da Petar kralj je vu Talijanskim, zdrav je i dobro se čuti.

— **Kakvi su 42 centimeterni štuki?** Najvekša čuda je još i denes vu čelim boju četerdesetdva centimeterni žmehki možari. Ovu oružje još i denes samo tak poznamo poprili, ako smo kakve priprevesti čuli. Sad je vu Austriji dr. Seume mjernik, koj je ovu stvar iznašel, razložil, kaj je četerdesetdva centimeterni možar. Čela sloga 88 jezer 750 kilogrammov je žmehka, funduš 37 jezer 500 kilogrammov ima. Čev je pet metrov duga, kuglja 400 kilogrammov ima i 1 meter 26 centimetrov je duga. Čeli možar na 172 falatov se more širom zeti i dvanajst vagonov ga vozi. Možara na zid moraju složiti, funduš osem metrov je gliboki. Lüttich festunga na 23 kilometrov dalko su strėlali nemci iz ovoga

možara. Prva kuglja vu Lüttich festungu 1700, druga pak 2300 vojnikov je vmorila. Na Lüttich sve skupa pet, na Namur i Maubeuge festunge pak samo dvě—dvě hiti su ponucali. Možara 25—26 vur moreju nastaviti, doklam s menjšemi štuki dalečino směriju opet 6 vur mine. Koji su okolo štuka, takve kape dobiju, da jim vusta, vuha i nosa pokrijeju. Kad štuka sprožiju, svi se doli moraju hititi na zemlju. Takvoga vetra napravi kuglja, da vu četiri kilometrov okolici sve šajbe se zdrobiju. Jedna hit 11 jezer marke (13 jezer korun) košta. Pod možarom dinamita složiju, ako bi vu pogibelj došel, zapovednik ga vu zrak mora spustiti, da ne dojde neprijatelju vu ruke. Jeden takov štuk 260 osobah ima okolo sebe.

— **Kak veliki falat zemlje smo zadobili?** Čeloga boja uspjeh je denes to, da Nemška i Austria-Magjarska do vezda 470 jezer kvadrat kilometrov zemlje je odzela od naših neprijateljov. Na ovim falatu zemlje 35 milljun stanovnikov živi. Dakle tuliko zemlje smo već odzeli od neprijateljov, kak je dvaput čele Magjarske zemlje. Dakle tak stoji denes svētni boj, barem svaki zna, da nam je nē cilj bil od nikoga, nikaj odzeti.

— **Započela se ruska ofenziva.** Dugo su rusi mirni bili vu Bessarabiji, dec. mesec 29-ga su započeli novu ofenzivu. Taki prvi dan s velikom močjom su vdrali na naše čete, koje su se jako hrabro držale i višeput su ruse nazat zbile. Prvi dan popoldan petput su rusi na šturmu isli. Razmi se, da predi strahovitno su iz štukov strělali. Petput su je naši nazat zbili. Petnajst, šestnajst švarmlinijih je islo jedna za drugom. Naši štuki su tak na cilj nabrali ruse, da su predi morali pobečti, kak bi do prvih drotov bili došli. Strahoviten zgubiček su rusi imali, mrtv na mrtvim je ležal. Takva sudbina je postigla ruse i pre Dnjeszter vodi.

— **Novi dogodjaji na Balkanu.** Na Balkanu novi dogodjaji se budo započeli. Montenegrovce pretirali su iz bosninske granice, gde su još nekoje pozicije imali. Na jug su naše čete zavzele Bjelopolje i stēm su važni puti njim vu ruke došli, od Ipeka na zapad pak neprestalno proganjamo črnogorce. Črnogorci od rusov su zeli si peldu, kak treba vovjavati. Kud bežiju, sveposud požgeju mohamedanske občine. Ako nadalje bude tak išlo vu Montenegroi kak vezda, onda črnogorci i Skutari varaša zgubiju, kojega su pred dvemi lētni zadobili.

Jedni javiju, da nemški kanoni su već prēk grčke granice, druge prijave opet tak govoriuju, da od toga još nēga niti spomenjka. Za kratko vrēme budemo znali, kaj se bude opet na Balkanu pripetilo.

— **Bijeju engleze vu Egjiptomu.** Vu Tripolisu su s talijani zgotovili lybiainski stanovniki i sad su se na drugi neprijatelj navalili, na Engleziju. Arabi od potlam, kak su talijani nas tak izdali, nečimurno su se navalili vu Tripolisu na talijane, koje su takodjer neprijatelji mohamedancem. Arabi su vu više bitkah kervavo zbili talijane i tijam do morja su je stisnuli. Denes talijani vu Tripolisu drugo nikaj već nēmajju, kak jeden mali jezic kre morja, kojega još staborskami ladjami moreju braniti. S velikim stroškom i još s vekšom kervjom su talijani Tripolisa zadobili, od

kojega sad tak rekuč već nikaj nēmajju. Sad vidiju talijani, kaj su si preskrbeli vu ovim boju k tomu pak se jim čeli svēt norca dela.

Dakle tripoliski arabi nēmajju više posla s talijani, ideju sad svoji rodbini, turčinom na pomoč vu Egjiptom. Solumo morsko postajališe su već arabi vu Egjiptomu zavzeli. Vu zapadnim Egjiptomu na veliki liniji bijeju arabi engleze i tam su zadobili Matru varaša i odonud proti Siva oazišu napredujeju. Po ovi bitki arabi se preblizavaju k Alexandriji i Kairo glavnim varašom. Englezi su straho, da se i vu Egjiptomu mohamedanci zbnuniju. Kak vidimo englezi takodjer dosta posla budo imeli s mohamedanci. Po čētim Egjiptomu englezi odredili su štatariuma.

— **Bombardiraju turčini englezke čete.** Francuzka i englezka ekspedicija se dokončala bude na Gallipoli pol otoku. Turčini od potlam kak su municiju dobili strahovitno bombardiraju tak od Azsije, kak i od Europe na Gallipoli otoku stoječe englezke i francuzke čete. Svrho toga englezi i francuzi Dardanelle ostaviti hočeju, jerbo su je turčini već tijam do morja stisnuli.

— **Talijanski i srbski kralj se zideju.** Talijanske novine pišeju, da Viktor Emanuel talijanski kralj pohodil bude Petar kralja vu Cesarti, kam je minuči tijeden došel. Na kolodvoru Natalia srbska hercegovica je čekala Peter kralja, koj je jako žalosten bil i komaj je mogel doli iz vlaka.

— **Šeststo jezer vojnika su talijani zgubili.** Sad stopram znamo, kakvo bitku smo opet zadobili vu četrti isonzoj bitki. Stēm vekša dika je to nam, da vu ovi bitki talijani su opet sedemdeset jezer vojnika zgubili i naši niti jeden koračaj su nē morali nazat se potečti. Front ravno tak i tam stoji, gde je i pred sedmesti meseci stal, kad su talijani boj započeli. Sad su na trideset kilometrov dugi liniji vdrali, proti Oslaviji, Podgora brgu i preti Görzu. Kervave zgubičke su imali svaki dan. Talijani od početka boja sve skupa šeststo jezer vojnika su zgubili. Ovu su bili najbolši talijanski regimenti.

— **Rusi na Pruth i Dnjester liniji.** Rusi su opet novu ofenzivu započeli. Više tijednov su se k tomu pripravljali i velike šerege na skupljali vu Bessarabiji i na Pruth i Dnjester liniji. Naši su već pripravni bili na to. Samo to neznamo, da zakaj ravno božične svetke su šteli opet krv videti. Moguće, da oni nēmajju onoga Boga, kak mi. Boč jim je taki i naplatil to.

Jezero štukov je hitalo strahoviten ogenj i onda su, kak marhu vu veliki čopori na šturmu tirali. To se po božiču prvi dan pripetilo. Naši su je pripravno čekali i kad su se naši štuki i mašin-puške sprožile, taki vu prvi pol vuri na jezero mrtvih je ležalo na bojnem polju. Rusi su pobegli. Drugi dan opet nezmerno granatov i šrapnellov su spustili na naše pozicije. Počeli su tak delati, kak i talijani. Zatem je opet šturma došla vu koji su rusi još vekši zgubiček imeli, kak prvi dan. Niti do naših drotov su nē mogli dojt, već je opet mrtvi, na mrtvim ležal. Stēm, tak mislimo, da ruska ofenziva je već spotrta, jerbo vu

ovim taboru višeput smo vidli, ako je neprijatelj taki prve dane nē mogel naprē dojt, potlam je još menje. Naprimer kad su naši pri Gorlici vu ofenzivu stupili majuša drugoga, tretjega majuša već su trideset kilometrov dalko pretirali ruse i liniju su predrli. Tak su zišli i francuzi. Po strahovitem strēlanju šturmu su šteli nemškoga fronta predrti, ali kad su prve dvajstičetiri vure to nē mogli postiči, već su znali, da stoga nikaj nebude. Englezi vu Dardanellah takodjer, kaj su nē mogli prve dane zadobiti, to su niti potlam nē. Vidimo talijane. Talijani su takodjer tak mislili, kak se jim šeregi rezvijaju, odmah se budu vu Görz špancirali. Pak još i denes tam stojiju, gde su od početka.

Tak zgledi vun sad i ruska ofenziva vu Bessarabiji. Kaj su nē mogli prve dvajstičetiri vure napraviti, to niti potlam nebudo, jerbo naši šanci su tak močni, da rusi je nebudo mogli predrti.

Ruski šereg još nēje bil tak močen, da bi vu ofenzivu bil smel se pustiti. Mi tak mislimo, da to su samo zato napravili na romanski granici, da Romaniju plašiju. Vu Romaniji pak dobro znaju, da rusi prēk Romanije nigdar nebudo isli vu Bulgariju.

Ruski zapovedniki nē su jednoglasno to odredili s vrho toga Russkij general, koj je naprē videl, da samo voga krvi budo preljali, hasna pak od toga nikakvoga nebudo imali, zahvalil se je na službi i ostavil je fronta.

— **Jezero štukov vu Saloniki.** Francuzke novine pišeju, da vu Saloniki dobro su pripravljani na sve, kaj se tam bude dogadjalo. Do vezda već kak jezero štukov su vu Saloniki spravili, k tomu pak još vngno menjših štukov je na putu. Do vezda su osemstokilometrov pikečega drota ponucali.

Talijanske novine pak to pišeju, da okolo Saloniki vu bližnjim vremenu već se budo započele bitke i vu ovih bitkah i turčini budo nazočni. Jeden ostrak-magjarski aeroplan tri bombe je hitil na Skutari, koje su više srbskih beguncov zaklale.

Grčki minister pak je to govoril englezkomu poslaniku: Zakaj ste došli sim? Zakaj hočete ravno vu Saloniki ostati? Zato ste došli, da Srbiji pomorete, ali ov slavni orsag je vuništen. Sad nēmate ovidi nikakvoga cilja. Savezniki su spodrli moste i željeznice i mi smo straho za one više milljun grkov, koji vu Turskim živiju. Odidite iz Saloniki i onda nebude došel sim niti jeden turčin, bulgarec, nemec ili magjar.

Vi ste krivi, da smo vu takov položaj došli.

Za taborsku poštu gotovi kuvertisa napisom, takodjer i TABORSKE KARTE se dobiju kod Fischel Fülöp (Strausz Sándor) knjižariet. Clena: kuvert—2 IIII. — taborska karta — 1 IIII.

Urednikova pošta.

Kieszabadka. Za onu molbenicu nikak nemrete 200 K. platiti. Navadna čena je od jedne molbenice 3 K. Molbenicu si morete gde god napraviti dati; notariuš samo izkaz od vašega imetka napravi.

GABONA ÁRAK/CIENA ŽITKA

MÉTERMÁZSA	1 METERCENT	K
Buza	Pšenica	36—
Rozs	Hrż	28—
Arpa	Ječmen	28—
Zab	Zob	28—
Kukorica uj	Kuruza suha	26—
Fehér bab uj	Grah beli	40—
Sárga bab	Grah zuti	40—
Vegyes bab	Grah zmešen	40—
Kendermag	Konopljeno seme	50—
Lenmag	Len	50—
Tökmag	Koščice	80—
Bükköny	Grahorka	30—

Toroköblítőnek használva a fájdalomcsillapító, oldó hatású Feller-féle

„ELSA-FLUID”
megkönnyebbíti
a lélekzést.

12 üveg bérmentve 6 korona
Feller V. Jenő gyógyszerész-
nél, Stubica, Centrale 124. sz.
(Zágrábmege). — Több mint
100.000 köszönőlevél.

Most jelent meg:

Molnár Ferenc:

Egy haditudósító emlékei. 5 K 80 f

Kiss József:

Háborús versei. 3 K — f

Mikszáth-Almanach 1916.

1 K 20 f

Nádor-féle

Dalos karácsonyi album.

4 K — f

Rózsavölgyi-féle

Karácsonyi album.

5 K — f

Kapható:

Fischel Fülöp (Strausz Sándor)
könyv- és papirkereskedésében Csáktornya.

Jótekonyságot

gyakorol, ha a karácsonykor megjelent
Lukács Lajos:

**Édesanyám
a táborban**

című könyvét megveszi
mert annak jövedelmét az itteni Vöröskeresztegylet kapja.

Minden kötetet hirlapilag nyugtázzunk. Előjegyzéseket elfogad:

Fischel F. (Strausz Sándor)

könyv- és papirkereskedése Csáktornya.

100 liter házi ital

frissítő, jóízű és szomjat oltó, csekély költséggel bárki által készíthető. Kaphatók: ananás, alma, grenadine, málna, muskotálykörte, borsosmenta, narancs, waldmeister, meggy. Sikertelenség kizárva. Ezek a házi italok nyáron behűtve és télen forralva, rum és pálinka helyett élvezhetők. Az alkatrészek ára pontos előírással együtt utánvétellel bérmentve K 450. Őt ilyen adaghoz 1 adagot ingyen adok. Gazdaságok, gyárak, nagyobb háztartások, műhelyek stb. számára megbecsülhetetlen, mert a munkás felfrissül, nem részegedik meg tőle és munkaképessége nem csökkenik. **GROLICH JÁNOS**, Angyal-drogeria Brünn 618 szám (Morvaország).

623 19—20

Nagyszerűen bavit a harotéren küzdőknel és általában mindenkinél mint legjobb
fájdalomcsillapító bedörzsölés
meghűlés, rheuma, köszvény, influenza, torok-, mell- és hátfájás stb. esetében
Dr. Richter-féle
Horgony-Liniment. capsici compos.
Horgony-Pain-Expeller pótléka.
Üvege K —80, 140, 2—
Kapható gyógyszerárakban vagy közvetlenül az „Árany-oroszlánhoz” címzett Dr. Richter-féle gyógyszerárakban, Prága I, Elisabethtstr. 5.
Naponkénti szétkölés.

STOCK-COGNAC MEDICINAL

SZAVATOLT
VALÓDI
BORPÁRLAT

CAMIS ÉS STOCK gőz-pároló telepéből Barcola

COGNAC-GŐZFŐZDE, ÁLLANDÓ HIVATAL. VEGYI ELLENŐRZÉS ALATT

612 27—65

KAPHATÓ MINDEN JOBB ÜZLETBEN!

A
ROVÁS

című rovatot olvassa el naponként a Budapesti Ujságban

AZ UJSÁG

politikai napilapban. A háborús helyzet kimerítő és szakszerű magyarázata. Bő hirrovat, tájékoztató és minden tudnivalót felölelő közgazdasági rész.

Egyes példány ára 12 fillér.
Kapható minden ujságelárusítónál.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . . . 32 korona
Félévre . . . . . 16 „
Negyedévre . . . . . 8 „
Egy hónapra . . . . . 2 K 80 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA
BUDAPEST, VII., RAKÓCZI-ÚT 54. SZAM.